

TÜRK SAĞLIK-SEN
GENEL MERKEZİ

Sayı : GM.06.2022.050/24
Konu : Sendikal Eylem Kararları Hk.

Tarih: 28.02.2022

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne

İdarenizce “Göreve Gelmeme/İş Bırakma Eylemleri” hakkında yazılan genel yazınızın içeriği itibariyle Sendikal hakların korunması ve devamının sağlanması gerektiği bu hususta uluslararası düzenlemeler ve Anayasamızca koruma altına alınan haklar olduğu, sağlık personellerinin mali ve sosyal haklarının halen iyileştirilmediğinin Bakanlığınızca kabul edildiği ancak Sendikaların almış oldukları kararların muhteviyatı itibariyle herhangi bir inceleme yapılmaksızın her birinin aynı içeriğe sahipmiş gibi değerlendirilerek sendikal hak kullanımının kamu hizmetlerini aksatma amacı taşıdığı şeklinde yorumlanarak gerekli disiplin işlemlerinin uygulanması gerektiğinden bahsedilmektedir. Mezkur yazıda yapılan değerlendirme ile kamu hizmetlerinin tamamen aksadığı belirtilmekte ise de, Türk Sağlık-Sen olarak alınan iş bırakma/göreve gelmeme eylemlerinde acil sağlık hizmetlerinin devamlılığı esas alınmış ve bu eylem kararlarında acil sağlık hizmetlerinde görev yapan personeller ayırık tutulmuştur. Bu bağlamda Sendikamız kararının kamu hizmetlerini aksatma amacı taşımadığı açıkça ortadadır. Öte yandan sendikal faaliyetler gerek uluslararası düzenlemeler gerekse Anayasamızca güvence altına alınmış olup, sendikal hakların bu şekilde bir yazı ile sınırlandırılmaya çalışılması, niteliğinin tartışılması hukuk sistemimizde mümkün değildir. Bu bakımdan mezkur yazınızın iptali ile sağlık çalışanları bakımından herhangi bir disiplin işlemi tesis edilmemesi gerekmektedir.

Bilindiği gibi, sendikalar ve demokratik kitle örgütleri demokratik rejimlerin vazgeçilmez unsurlarıdır. Sendikalar, ekonomik ve sosyal istemler dışında onları doğrudan ilgilendiren konularda demokratik tepkilerini dile getirebilir ve bu doğrultuda üyelerini yönlendirebilir. Bu, sendikaların en doğal hakkıdır. 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikalar Kanununun 18. Maddesinde; “Kamu görevlileri, iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde sendika veya konfederasyonların **bu kanunda belirtilen faaliyetlerine katılmalarından dolayı farklı bir işleme tabi tutulamaz** ve görevlerine son verilemez.” hükmüne yer verilmiştir. Belirtilen uygulamalara karşı uyarı amaçlı eyleme katılmak disiplin suç olarak değerlendirilemez.

Temel hak ve özgürlükler arasında olduğu kuşkusuz olan, sendikal faaliyette bulunma hakkının, anılan Başbakanlık Genelgeleri ile kullanılması özendirilmesine karşın, bu hak ve özgürlüğün, yukarıda da belirttiğimiz şekilde kamu hizmetlerinin aksamaması adına gerekli şekilde düzenlenen “Sendikal Eylem Kararları” da dikkate alınarak sendikamız üyeleri tarafından kullanılmasının yaptırımlara neden olması kabul edilemez. Anayasanın 2. maddesi devletin sosyal bir hukuk devleti olduğunu; 51. maddesi çalışanların ve işverenlerin, üyelerinin çalışma ilişkilerinde ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma ve bu sendikalara üye olarak bu doğrultuda etkinlik yapma hakkının bulunduğunu vurgulamaktadır.

Anayasanın 90. maddesinin son fıkrasına, 07.05.2004 günü kabul edilip 22.05.2004 günlü Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5170 sayılı yasayla eklenen son cümle uyarınca “Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası anlaşma hükümleri” esas alınacaktır. Anayasanın 90. maddesi uyarınca iç

TÜRKİYE SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER KOLU KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKASI
TURKISH HEALTH & SOCIAL SERVICES PUBLIC SERVANTS SYNDICATE

Talatpaşa Bulvarı No: 160 Kat: 5 Cebeci - ANKARA • Tel : 0.312 424 22 22 - Faks : 424 22 29

Web : www.turksagliksen.org.tr • E-mail : genelmerkez@turksagliksen.org.tr

Türkiye Kamu-Sen Üyesidir

TÜRK SAĞLIK-SEN **GENEL MERKEZİ**

hukukumuzun bir parçası haline gelen aynı zamanda yasalardan önce gelecek temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmelerin örgütlenme ve düşünce özgürlüğüne ilişkin hükümler içerdiği bilinmektedir.

Belirtilen Anayasa hükümlerinin yanı sıra Anayasanın 90. maddesinde yapılan değişiklik uyarınca yasalardan önce gelecek temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmelerden 87 ve 151 sayılı ILO Sözleşmeleri gereğince de anılan etkinliğe katılmam suç oluşturmamaktadır. 87 Nolu ILO Sözleşmesi'nin 3/1 maddesi uyarınca; "Çalışanların ve işverenlerin örgütleri, tüzük ve yönetmeliklerini düzenlemek, temsilcilerini serbestçe seçmek, yönetim ve etkinliklerini düzenlemek ve iş programlarını belirlemek hakkına sahiptir". 151 sayılı ILO Sözleşmesi'nin 3. Maddesinde; "Bu sözleşmenin uygulanması bakımından kamu görevlileri örgütü deyimi oluşumu ne olursa olsun amacı kamu görevlilerin amacı kamu görevlilerin çıkarlarını savunmak ve geliştirmek olan herhangi bir örgüt anlamına gelir" hükmüne yer verilerek kamu çalışanların çıkarlarını savunmak amacıyla etkinliklerde bulunabilecekleri açıkça kabul edilmiştir. Aynı maddenin 2. fıkrasında, "Kamu makamları bu hakkı sınırlayacak veya bu hakkın yasaya uygun şekilde kullanılmasına engel olacak nitelikte her türlü müdahaleden sakınmalıdır" hükmüne yer verilmiş, bu hakkın kullanılmasının kamu makamlarınca engellenmeyeceği belirtilerek çalışanlar korunmuştur. 87 sayılı Sözleşmenin 8/2 maddesinde de; "Yasalar, bu sözleşme ile öngörülen güvencelere zarar verecek nitelikte olamaz veya zarar verecek şekilde uygulanamaz" hükmüne yer verilerek kamu çalışanlarının örgütünün kendi amaçları doğrultusunda düzenlemiş olduğu etkinliklere katılması nedeniyle cezalandırılmayacağı açık bir biçimde ortaya konmuştur.

05.08.1999 gün ve 1999/44 sayılı Başbakanlık Genelgesinde "Demokratik ve sosyal hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden birinin örgütlenme özgürlüğü olduğu, temel insan haklarından biri olan örgütlenme özgürlüğünün ayrımsız bir biçimde tanınmasının çalışanların vazgeçilmez hakkı olduğu; ülkemizin de tarafı olduğu İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Avrupa Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı gibi uluslararası metinler ile Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nün onaylanan 87, 98 ve 151 sayılı Sözleşmelerinde memurlar dahil tüm çalışanların sendikal örgütler kurmaları, bu sendikalar ile üst kuruluşlarının amaçları doğrultusunda etkinliklerde bulunabilmelerinin kabul edildiği; kamu çalışanlarının sendika ve üst kuruluşlar oluşturabilmelerinin ve bunlara üye olabilmelerinin Anayasal ve yasal dayanaklarının olduğu, bu dayanaklar arasında, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Avrupa Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı gibi uluslararası metinler ile ILO'nun 87, 98 ve 151 sayılı Sözleşmeleri dışında, anayasanın 53. maddesi ile 657 sayılı Yasanın 22. maddesinin yer aldığı; kamu görevlilerinin sendika ve konfederasyonlar şeklinde örgütlenmelerine engel olunmaması, bu örgütlerin etkinliklerinin genel kolluk yetkisi kullanılarak müdahale edilmemesi, sendikal çalışmaları nedeniyle sendika yöneticilerine ve üyelerine disiplin cezası uygulanmamasının gerektiği" belirtilmiştir.

Yine, Başbakanlıkça tanzim edilip, 02.06.2005 tarihinde yayımlanan 2005/14 sayılı Genelgede de açıkça; "Demokratik ve sosyal hukuk devleti ilkesinin gereklerinden biri örgütlenme özgürlüğünün sağlanmasıdır. Örgütlü toplum, demokratik toplum düzenini ve katılımcı yönetimi gerçekleştirmenin vazgeçilmez şartı olarak değerlendirilmektedir. Devletimizin de taraf olarak onayladığı uluslararası sözleşme ve belgeler ile Anayasa başta olmak üzere iç hukuk düzenlemelerimizde, memurlar dahil tüm çalışanların sendikal örgütler kurabilmeleri, kurulmuş bulunan, sendikalara üye olabilmeleri, sendikalar ve üst kuruluşların amaçları doğrultusunda, serbestçe faaliyette bulunabilmeleri örgütlenme özgürlüğü kapsamında güvence altına alınmıştır."

TÜRKİYE SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER KOLU KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKASI **TURKISH HEALTH & SOCIAL SERVICES PUBLIC SERVICES SYNDICATE**

Talatpaşa Bulvarı No: 160 Kat: 5 Cebeci - ANKARA • Tel : 0.312 424 22 22 - Faks : 424 22 29

Web : www.turksagliksen.org.tr • E-mail : genelmerkez@turksagliksen.org.tr

Türkiye Kamu-Sen Üyesidir

TÜRK SAĞLIK-SEN
GENEL MERKEZİ

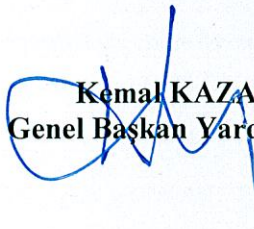
denmek suretiyle sendika üyesi memurun sendikal faaliyetinin hem ulusal hem de uluslar arası hukuk normları ile güvence altına alındığı açıkça belirtilmiştir.

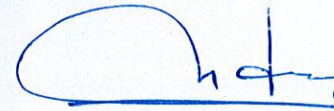
Kaldı ki; Kamu görevlilerinin “görevlerine gitmeme” şeklinde gerçekleştirdikleri sendikal etkinlik, Danıştay 12. Dairesinin E.2001/3307, K.2001/4415 sayılı kararı ile bir disiplin suçu olarak görülmemiştir. Kararın gerekçesinde şu açıklamaya yer verilmiştir; “Olayda, davacının üyesi bulunduğu sendikanın yetkili kurullarınca alınan karara uyararak, kamu görevlilerinin içinde bulunduğu mali sıkıntının kısmen düzeltilmesi ve kamuoyunca bilinen bu sıkıntıları yine kamuoyuna anlatarak desteğinin sağlanması amacıyla 1.12.2000 tarihinde bir gün göreve gelmemek eylemini gerçekleştirdiği anlaşılmış olup, davacının sendikal faaliyet kapsamında bir gün süreyle göreve gelmemesi fiilinin mazeret olarak kabulünün gerektiği, dolayısıyla 657 sayılı yasanın 125/C-b maddesinde öngörülen “özürsüz” olarak bir gün göreve gelmemek fiilinin sübuta ermediği görülmüştür.” Yine Danıştay 12. Dairesinin 2004/4148 E. 2004/4209 K. ve 20.12.2004 tarihli kararı ve Danıştay 12. Dairesinin 2005/5767 E. 2008/225 K. ve 22.01.2008 tarihli kararları da aynı doğrultudadır. Ankara 9. İdare Mahkemesinin 2004/1013 E., 2004/1738 K. Sayılı kararı, Edirne İdare Mahkemesinin 2004/831 E., 2004/1836 K. Sayılı kararı, Mersin İdare Mahkemesinin 2002/1295 E., 2003/813 K. Sayılı kararı, Manisa İdare Mahkemesinin 2004/451 E., 2004/862 K. Sayılı kararı ve İstanbul 3. İdare Mahkemesinin 1996/509 E., 1998/1570 K. Sayılı kararı uyarınca toplantı ve basın açıklamasına katılan ayrıca bir gün iş bırakma eylemine katılan memura disiplin cezası verilmesi 4688 sayılı Kanuna ve uluslararası sözleşmelere aykırı görülmüştür.

Nitekim yine aynı konuda verilen, Edirne İdare Mahkemesinin 28.04.2006 tarih ve 2006/208 esas ve 2006/628 karar sayılı ilamı ile Samsun İdare Mahkemesinin 01.03.2006 tarih ve 2006/173 esas, 2006/338 karar sayılı ilamları da aynı gerekçe ile tanzim edilmiştir.

Tüm bu yargı kararlarının yanında Anayasa Mahkemesinin 18.09.2014 tarihli ve 2013/8463 Başvuru Numaralı kararında sendikanın iki günlük iş bırakma eylemi hakkındaki kararına uyararak işe gitmeyen kamu görevlisi hakkında verilen disiplin cezası hukuka aykırı bulunmuştur.

Tüm bu açıklamalar ve Sendikamız iş bırakma/göreve gelmeme eylem kararının muhteviyatı ve uygulaması itibariyle kamu hizmetlerini aksatma amacı taşımadığı, sendikal hakların uluslararası mevzuat hükümleri ve Anayasamızca güvence altına alınmış olması karşısında bu hakkın kullanımını etkileyecek/kısıtlayacak şekilde bir işlem tesisinin mümkün olmaması sebepleriyle mezkur yazının iptali ile Sendikamız kararına uyan üyelerimiz açısından “Sendikal Eylem kapsamında” hareket ettiğinin kabul edilerek haklarında herhangi bir disiplin işlemi uygulanmamasını önemle arz/rica ederiz.

Kemal KAZAK
Genel Başkan Yardımcısı

Önder KAHVECİ
Genel Başkan